

Hans Schouten, gemeente Heerhugowaard:

‘Pekel sproeien heeft onze zoutbehoefte gehalveerd’

Ten minste 50 procent minder wegzout nodig hebben, gehalveerde kosten en een spectaculaire verbetering wat betreft gladheidbestrijding op fietspaden. Bovendien, niet op de laatste plaats, er komt ook 50 procent minder zout in het milieu terecht.

Tel uit je winst. De voordelen die pekelsproeien biedt ten opzichte van het strooien van wegzout liggen voor het oprapen. Gemeente Heerhugowaard heeft ze inmiddels volledig benut. En dat allemaal dankzij de tip van Sander Bouman, Verkoopmanager bij AkzoNobel Wegenzout, aan Hans Schouten om het gevreesde zouttekort in winter 2009/10 op te vangen met pekelsproeien. We zijn inmiddels twee jaar verder en het uit nood geboren experiment heeft in Heerhugowaard tot een complete omslag in de gemeentelijke gladheidbestrijding geleid. Hans Schouten: ‘Wij waren zo enthousiast over de resultaten in die eerste winter dat wij besloten om in winter 2010/11 door te gaan met sproeien. Naast de sproeiers die de gemeente van fruittelers had gekocht, zetten we toen ook een gehuurde professionele sproeier in. Met die fruitsproeiers kun je namelijk niet gedoseerd werken en ik wilde wel precies weten wat wij aan zout uitbrengen in grammen per vierkante meter wegdek.’ Dat is maximaal de helft van wat in gelijke omstandigheden aan wegzout wordt gestrooid. De gemiddelde jaarlijkse zoutbehoefte van 400 ton is daarmee gereduceerd tot 170 ton. Met een gemiddelde zoutprijs van 70 euro per ton laat de winst zich snel berekenen: ruim 16.000 euro per jaar.

Logistiek aanpassen

‘Daar staan wel de nodige investeringen tegenover’, verduidelijkt Hans Schouten. ‘De logistiek moet namelijk ingrijpend worden aangepast. Wij hadden een pekeltank met een capaciteit van 10 m³, nu hebben we een opslagfaciliteit voor 130 kuub. Naast onze bestaande zoutplosser die 2.000 liter pekelsproei per uur kan aanmaken, staat nu een nieuwe menginstallatie met een capaciteit van 6.000 liter per uur. En wat betreft het materieel ten slotte, we hebben zes nieuwe sproeiers gekocht: twee grote sproeiwagens en vier kleinere aanhangsproeiers. Met een zevende, nog aan te schaffen sproeier, zijn we straks helemaal compleet.’ Tot zover het financiële plaatje, waar het gemeente Heerhugowaard overigens in eerste instantie niet om te doen was. De zekerheid om altijd over voldoende dooimiddel te kunnen beschikken stond

voorop. En één ding is zeker: AkzoNobel kan te allen tijde pekelsproeien leveren vanuit haar fabrieken in Hengelo en Delfzijl. ‘Dat klopt’, zegt Hans Schouten, ‘maar wij hebben er toch voor gekozen om de pekelsproei hier op de gemeentewerf zelf aan te maken. Ons zout komt uit het AkzoNobel-depot in Utrecht. Met één vrachtwagen krijgen wij 30 ton zout geleverd, terwijl diezelfde vrachtwagen met 30 ton pekelsproei slechts 7,5 ton zout brengt. Er zijn dus vier vrachtwagens pekelsproei nodig tegenover één vrachtwagen zout en bovendien moeten die vier een veel langere afstand afleggen. Uit duurzaamheidsoverwegingen kiezen wij er dus voor om zelf pekelsproei aan te maken met zout uit Utrecht. Overigens gebruiken wij uitsluitend vacuümzout. Zeezout en steenzout bevatten toch altijd verontreinigingen en met zulke fijne apparatuur als wij nu hebben wil ik geen enkel risico lopen op verstoppingen en uitval.’

Fietspaden veiliger

De milieuwinst is belangrijk voor de duurzame gemeente die Heerhugowaard is en wenst te zijn, maar de veiligheid van weggebruikers staat natuurlijk op de allereerste plaats bij alle overwegingen om pekelsproeien enthousiast te omarmen. Hans Schouten: ‘Wij sproeien rijkelijk, zodat wij altijd aan de veilige kant van de marge zitten. Met sproeien bereiken we op de wegen minimaal hetzelfde resultaat als met strooien, terwijl op de fietspaden de situatie zelfs spectaculair verbetert. Binnen tien minuten na een sproeiactie is het fietspad weer helemaal stroef. Met name bij fietspaden langs de provinciale wegen is dat enorm belangrijk. Want als die nog glad zijn en de rijweg er begaanbaar uitziet, gaat zeker de jeugd doodgemoedereerd op de weg fietsen. Levensgevaarlijk is dat!’

Sproeien is vooruitzien

Achteraf bezien was het zouttekort in de winter van 2009/10 een ‘blessing in disguise’ voor Heerhugowaard. AkzoNobel adviseerde de gemeente destijds om pekelsproei te gaan sproeien. Inmiddels behoort zout strooien tot het verleden.

Hans Schouten, Coördinator Facilitair bij de Noord-Hollandse gemeente, vertelt: ‘Net als iedereen in gladheidbestrijdend Nederland moesten wij die winter ook noodgedwongen rekening houden met zouttekorten. AkzoNobel adviseerde toen om pekelsproei te gaan sproeien, want in tegenstelling tot wegzout kon men ons wel de onbepaalde levering van pekelsproei garanderen. Met wat oude spuitmachines van lokale telers en een provisorisch ingerichte opslagtank voor de pekelsproei gingen wij aan de slag. En het resultaat was verbluffend. Met name op de fietspaden in onze gemeente bereikten wij veel betere resultaten dan we ooit met strooien hadden gerealiseerd. We waren meteen om.’ Heerhugowaard is volledig overgestapt op pekelsproei. De logistieke faciliteiten zijn aangepast en het benodigde materieel is aangekocht. ‘Wij lopen voorop, maar ik ben ervan overtuigd dat pekelsproei een grote toekomst heeft in Nederland.’

